

P. H. Remetsche M

Warszawa, dnia 2019 -06- 19

**MINISTERSTWO ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**
Sekretarz Stanu
Szymon Giżyński

NR: 1492/19 PODPIS M. Pieniązek
WPLYNEŁO

2019 -06- 25

Znak sprawy: SSO.dws.073.21.2019

Krajowa Rada Izb Rolniczych

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Wspaniały Panie Prezencie!

W nawiązaniu do pisma z dnia 24 maja 2019 r. znak: KRIR/MR/W/550/2019, przy którym przekazano postulaty i wnioski zgłoszone przez Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, przesyłam poniższe informacje.

Ad. 1.

Odnosząc się do postulatu dotyczącego zwiększenia zasiłku chorobowego dla rolników informuję, że zgodnie z ustawą z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2019 r., poz. 299, z późn.zm.), zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który wskutek choroby jest niezdolny do pracy nieprzerwanie przez co najmniej 30 dni. Zasiłek chorobowy wypłaca się za okres czasowej niezdolności do pracy, jednak nie dłużej niż przez 180 dni. Po wyczerpaniu 180-dniowego okresu zasiłkowego, jeżeli ubezpieczony jest nadal niezdolny do pracy, zasiłek chorobowy może być przedłużony nawet o dalsze 360 dni, jeżeli ubezpieczony rokuje odzyskanie zdolności do pracy w tym czasie w wyniku leczenia i rehabilitacji. Zasiłek chorobowy to świadczenie przysługujące z ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego. Ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie stanowi samofinansujący się element ubezpieczenia społecznego rolników, w ramach Funduszu Składowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników (FSUSR). Oznacza to, że składki ubezpieczonych, muszą sfinansować wydatki na świadczenia z tego ubezpieczenia. Zgodnie z ww. ustawą, budżet państwa gwarantuje jedynie wypłaty z ubezpieczenia emerytalno-rentowego rolników.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 maja 2007 r. w sprawie określenia wysokości jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej oraz zasiłku chorobowego (Dz. U. z 2015, poz. 1150 z późn.zm.), zasiłek chorobowy wynosi 10 zł za każdy dzień czasowej niezdolności do pracy, trwającej nieprzerwanie co najmniej 30 dni. Zasiłek chorobowy dla rolników, mimo iż jego wysokość wynosi zaledwie 10 zł za każdy dzień niezdolności do pracy, jest najbardziej kosztownym świadczeniem dla FSUSR. Z danych KRUS wynika bowiem, że wydatki FSUSR za 2018 r. wyniosły ponad 605,35 mln zł, z czego ponad 305,67 mln zł, to wydatki na zasiłki chorobowe dla rolników i domowników.

Nad równowagą finansową FSUSR czuwa Rada Ubezpieczenia Społecznego Rolników, reprezentująca interesy ubezpieczonych i świadczeniobiorców KRUS, która ustala wysokość składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie. Członkowie Rady Rolników, to przedstawiciele organizacji społeczno-zawodowych rolników i związków zawodowych rolników indywidualnych w większości będący płatnikami składek do systemu ubezpieczenia społecznego rolników lub jego beneficjentami. Rada Rolników stanowiąc o wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie, ma decydujący wpływ na wysokość świadczeń z tego ubezpieczenia, w tym na wysokość zasiłku chorobowego, mimo iż ww. ustawa stanowi, że wysokość tego zasiłku określa w rozporządzeniu minister właściwy do spraw rozwoju wsi. Wydając stosowne rozporządzenie minister ma obowiązek uwzględniać wnioski Rady Rolników i uzgadniać z Radą Rolników projekt stosownych zmian, co do wysokości świadczeń, mając na uwadze stan finansów FSUSR. Samofinansowanie się FSUSR wymaga bowiem elastycznego regulowania wysokości świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego.

Za cenę utrzymania składki na niskim poziomie, nie podwyższano więc zasiłku chorobowego od 2007 r. Składka na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie, wynosi obecnie 42 zł miesięcznie, a jej wysokość nie była zmieniana od II kwartału 2011 r. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że podwyższenie zasiłku chorobowego bez jednoczesnego uwzględnienia podwyższenia wysokości miesięcznej składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie, może skutkować utratą płynności finansowej FSUSR.

Ponadto wskazać należy, że w 2018 r. stan finansów FSUSR, umożliwił podwyższenie jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej. Wprowadzone zostały zmiany do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie określenia jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej oraz zasiłku chorobowego, polegające na podwyższeniu kwoty jednorazowego odszkodowania z 700 zł za każdy 1 % stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy rolniczej lub choroby zawodowej, do kwoty 809 zł, co również nie pozostało bez wpływu na zwiększone wydatki z tego FSUSR.

Mając na uwadze powyższe informuję, że kwestia podwyższenia wysokości zasiłku chorobowego jest możliwa do realizacji, ale pod warunkiem jednoczesnego podniesienia miesięcznej składki na ubezpieczenie, tak aby nie utracić płynności finansowej.

Ad. 2.

W odpowiedzi na postulat dotyczący pomocy w odzyskaniu przez sadowników środków finansowych za dostarczone owoce w ramach programu „ESKIMOS” informuję, że akcja skupu owoców prowadzona przez spółkę ESKIMOS S.A., nie była związana z jakimkolwiek programem rządowym, ani nie stanowiła „skupu interwencyjnego”. Choć w dyskusjach prowadzonych na różnych forach dedykowanych m.in. tematyce rynku owoców i warzyw, niektórzy komentujący nawiązując do prowadzonej przez ww. podmiot kampanii skupu surowca, używali sformułowania „skup interwencyjny”, co mogło budzić skojarzenie z bezpośrednim zaangażowaniem państwa w taką działalność, to należy podkreślić, że decyzja o jej przeprowadzeniu należała wyłącznie do tego podmiotu i to po jego stronie pozostaje całe ryzyko biznesowe związane z tym przedsięwzięciem. Należy wyraźnie podkreślić, że kampania skupowa przeprowadzona przez ww. podmiot nie miała charakteru mechanizmu administrowanego lub finansowanego przez rząd.

Ad. 3.

W kwestii uznania za urządzenie zbiorników dwupłaszczowych na paliwo użytkowanych przez rolników informuję, że Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii prowadzi prace nad projektem ustawy o zmianie niektórych ustaw, w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w toku uzgodnień międzyresortowych, zgłosiło uwagę w zakresie uregulowania kwestii dotyczących przechowywania paliw płynnych klasy III na potrzeby własne. W porozumieniu z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych oraz Komendą Główną Państwowej Straży Pożarnej, został uzgodniony przepis, który umożliwiłby posadowienie zbiorników w trybie zgłoszenia, czyli bez potrzeby uzyskiwania decyzji o pozwoleniu na budowę. W ocenie Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego, nawet obowiązek zgłoszenia może budzić szereg wątpliwości interpretacyjnych, bowiem zdaniem tego urzędu budowa takich zbiorników w ogóle nie powinna podlegać żadnej procedurze określonej w prawie budowlanym.

Intencją resortu rolnictwa, jest wprowadzenie możliwie największych ułatwień w zakresie lokalizacji tego typu obiektów np. w gospodarstwach rolnych. Zgodnie z przedstawioną przez GUNB interpretacją obowiązujących przepisów, zbiorniki służące do przechowywania paliw płynnych klasy III, które stanowią wyroby gotowe i nie są wznoszone z użyciem wyrobów budowlanych, nie podlegają przepisom ustawy - Prawo budowlane. Taka interpretacja przepisów jest w pełni zgodna z intencją Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tym samym resort rolnictwa przy piśmie z dnia 3 czerwca 2019 r. skierowanym do Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii, przychylił się do stanowiska GUNB w zakresie rezygnacji z obowiązku realizacji ww. obiektów na podstawie

zgłoszenia. Jednocześnie należy podkreślić, że końcowe rozstrzygnięcie przedmiotowej kwestii, należy do resortu właściwego do spraw budownictwa.

Ad. 4.

Odnosząc się do postulatu dotyczącego zmiany instytucji wydającej zaświadczenia o dochodowości w rolnictwie – z urzędów gmin, na Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pragnę poinformować, że stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2018 r., poz. 395 z późn.zm.), obowiązek prowadzenia rachunkowości rolnej mają m.in. producenci rolni - osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych, spółki partnerskie, jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 2.000.000 euro.

Począwszy od 2004 r. reprezentatywne gospodarstwa rolne z obszaru całej Polski, prowadzą rachunkowość rolną w ramach systemu obowiązującego wszystkie kraje członkowskie Farm Accountancy Data Network (FADN), jednakże dane uzyskane w ramach tego systemu nie mogą być wykorzystywane dla celów podatkowych, czy udzielania pomocy społecznej. Jednocześnie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wysokość dochodu z 1 hektara przeliczeniowego w gospodarstwach rolnych określona została:

- 1) w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.) w wysokości 308 zł miesięcznie z 1 hektara przeliczeniowego, dla celów przyznawania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej z dnia 11 lipca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1358).
- 2) w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2017r. poz. 1952 z późn.zm.), zgodnie z którą dla celów przyznawania zasiłków rodzinnych przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego, uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1892 z późn.zm.).

Mając na uwadze powyższe należy podkreślić, że Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa nie tylko nie posiada podstawy prawnej, ale również danych i metodologii umożliwiającej wyliczanie dochodów dla poszczególnych kategorii produkcji rolnej.

Ad. 5.

Odpowiadając na postulat podjęcia działań w celu przywrócenie dopłat ONW na terenie powiatu skierniewickiego informuję, że zmiany wprowadzone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami”, dostosowują rozwiązania krajowe do prawa unijnego. Decyzja o zmianie sposobu

delimitacji ONW, została podjęta już w 2005 r. przez Radę Europejską. Przepisy regulujące w jednolity w całej UE sposób delimitacji ONW, weszły w życie w perspektywie finansowej 2014-2020. Polska wdrożenie nowego sposobu delimitacji ONW odłożyła na ostateczny termin, na jaki powalają przepisy UE, to jest 2019 r. Przełożyło się to na utrzymanie przez rolników na obszarach, które utraciły status ONW pełnych płatności ONW w okresie 2014-2018 r. Brak wdrożenia tych rozwiązań w 2019 r. skutkowałby wypłatą płatności ONW w obniżonej wysokości wszystkim uprawnionym do tego wsparcia rolnikom. Natomiast od 2021 r. Polska nie mogłaby wspierać obszarów definiowanych jako ONW z ograniczeniami naturalnymi.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 1305/2013, wyznaczenie zasięgów ONW z ograniczeniami naturalnymi, prowadzono w oparciu o jednolite na terenie całej UE kryteria biofizyczne [odnośnie klimatu (długość okresu wegetacji, temperatura w okresie wegetacyjnym, brak wody), gleby i klimatu (słaba przepuszczalność gleby, uziarnienie gleby i kamienistość, głębokość strefy korzeniowej, słabe właściwości chemiczne, nadmierna wilgotność gleby), ukształtowania terenu]. Poza kryteriami biofizycznymi, obowiązkowym elementem nowej delimitacji było wyłączenie ze wsparcia tych jednostek administracyjnych (gmin/obrębów ewidencyjnych), "... na których znaczące ograniczenia naturalne zostały udokumentowane, ale przewyżczono je dzięki inwestycjom lub działalności gospodarczej, lub dzięki normalnej produktywności gruntów, lub jeśli metody produkcji lub systemy rolnicze rekompensują utracone dochody lub dodatkowe koszty..." (rozporządzenie nr 1305/2013, art. 32, ust. 3) – tzw. procedura zawężenia obszarów (ang. fine tuning). Według służb KE, na takich obszarach nie istnieje ryzyko zaprzestania prowadzenia produkcji. Mając to na uwadze, w warunkach polskich wykorzystano wskaźniki techniczno-organizacyjne pozwalające ocenić na ile produkcja na danym obszarze jest intensywna. Chodzi o wskaźniki: obsady zwierząt (liczba przeliczeniowych sztuk zwierząt jest równa bądź większa od 0,9 LU na 1 ha użytków rolnych), udziału upraw trwałych w powierzchni użytków rolnych (udział tych upraw jest równy bądź większy od 35,7%), oraz udziału upraw ogrodniczych w powierzchni użytków rolnych (udział tych upraw jest równy bądź większy od 15,0%). Oznacza to, iż nowa delimitacja ONW składa się z dwóch etapów i oba te etapy są obowiązkowe. Szczegółowy opis procedury delimitacji znajduje się na stronie internetowej MRiRW .

Wyżej opisane działania (tj. stosowanie kryteriów biofizycznych oraz proces zawężenia obszarów) wykonane były najpierw na poziomie gmin, a następnie (w przypadku braku kwalifikacji całej gminy) na poziomie obrębów ewidencyjnych.

W trakcie nowej delimitacji ONW, podstawowym narzędziem weryfikacji spełnienia przez użytki rolne w każdej polskiej gminie/obrębie ewidencyjnym kryteriów biofizycznych, wskazanych w rozporządzeniu nr 1305/2013 była aktualna cyfrowa mapa glebowo-rolnicza w skali 1:25 000. Stosowanie takiego narzędzia, było wymagane przez służby Komisji Europejskiej. Ponadto pozwoliło ono w sposób spójny dla całego kraju, ocenić, które gminy i obręby ewidencyjne spełniają kryteria biofizyczne. Ponadto wykorzystano aktualny i jednolity dla całej Polski numeryczny model terenu (DEM), jednolitą dla całego kraju informację o powierzchni użytków rolnych w gminach/obrębach

ewidencyjnych, aktualną mapę pH gleby dla całej Polski, aktualne dane dotyczące warunków klimatycznych Polski. Natomiast proces zawężenia obszarów był prowadzony przede wszystkim na podstawie danych Polskiego FADN, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (System Identyfikacji Działek Rolnych oraz System Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt). Dzięki temu zapewniona została obiektywność, dokładność i aktualność nowego wyznaczenia ONW.

Jednocześnie na przestrzeni ostatnich lat przeprowadzono analizy utrudnień (innych niż naturalne i społeczne), na podstawie których przygotowano nowe kryteria ONW typ specyficzny (niekorzystne warunki o walorach przyrodniczo-turystycznych). Miało to również łagodzić skutki nowej delimitacji (niektóre obszary utrzymały status ONW). IUNG-PIB opracował wskaźnik zintegrowany, będący funkcją kilku miar (tj. udział wód stojących w powierzchni całkowitej, udział lasów w powierzchni całkowitej, udział trwałych użytków zielonych w powierzchni użytków rolnych, udział obszarów nie poddanych antropopresji w powierzchni ogółem). Wskaźnik ten określono jako Wskaźnik Cenności Przyrodniczo-Turystycznej (WCPT). Równocześnie, jako uzupełnienie WCPT został wykorzystany Wskaźnik Waloryzacji Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej (WWRPP). Wyodrębnienie nowej kategorii ONW typ specyficzny pozwoliło utrzymać bądź wprowadzić (po raz pierwszy) status ONW na części gruntów o słabej przydatności rolniczej, znajdujących się na obszarach z dużym udziałem lasów, jezior, trwałych użytków zielonych w strukturze użytkowania gruntów.

Gmina Głuchów

Utrata statusu ONW typ nizinny w gminie Głuchów jest wynikiem odejścia na poziomie unijnym od dotychczas stosowanej kombinacji kryteriów (Wskaźnik Waloryzacji Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej (WWRPP) oraz czynniki demograficzne – gęstość zaludnienia w gminie i procent ludności w gospodarstwach rolnych). W okresie 2004-2018 cała gmina Głuchów była zakwalifikowana do ONW typ nizinny strefa I w oparciu o kombinację kryteriów demograficznych (gęstość zaludnienia) i warunków środowiskowych [mierzonych wartością wskaźnika Waloryzacji Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej (WWRPP)]. Gęstość zaludnienia w gminie Głuchów w 2004 r. wynosiła 56 osób/km², natomiast WWRPP = 62,9 pkt. Natomiast w gminach nie zakwalifikowanych w całości do ONW typ nizinny (w okresie 2004-2018) poszczególne obręby ewidencyjne mogły zostać zakwalifikowane do ONW jedynie w przypadku gdy WWRPP w obrębie ewidencyjnym \leq 56 punktów.

Na kwalifikację obszarów gminy Głuchów do ONW z ograniczeniami naturalnymi miały wpływ przede wszystkim dwa elementy. Pierwszy to obecność na danym obszarze (obrębie ewidencyjnym lub gminie) ograniczeń naturalnych zdefiniowanych poprzez kryteria biofizyczne. Drugi to minimalny (co najmniej 60%) udział użytków rolniczych objętych tymi ograniczeniami w danej gminie lub obrębie ewidencyjnym.

W przypadku gminy Głuchów analizy rozkładu przestrzennego kryteriów biofizycznych prowadzone przez IUNG-PIB wykazały, że o ile pojawiają się na terenie gminy użytki rolne

spełniające te kryteria o tyle ich udział w ogólnej powierzchni użytków rolnych jest niższy od wymaganego (co najmniej 60%) w gminie. Na poziomie gminy Głuchów kryteria biofizyczne (przy założonych w rozporządzeniu nr 1305/2013 definicjach i progach) spełnia łącznie 38,0% użytków rolnych. Z tego powodu cała gmina Głuchów nie mogła zostać zakwalifikowana do ONW z ograniczeniami naturalnymi.

Uwzględniając powyższą sytuację IUNG-PIB przeprowadził procedurę uszczegółowienia aby sprawdzić, które obręby ewidencyjne w gminie Głuchów spełniają warunek minimalnego udziału użytków rolnych. Okazało się, że ograniczenia naturalne, definiowane przez przywołane powyżej kryteria biofizyczne na poziomie co najmniej 60% powierzchni użytków rolnych występują w dwóch obrębach ewidencyjnych: Kochanów, Głuchów Lasy.

Gmina Kowiesy

Utrata statusu ONW typ nizinny w gminie Kowiesy jest wynikiem odejścia na poziomie unijnym od dotychczas stosowanej kombinacji kryteriów (Wskaźnik Waloryzacji Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej (WWRPP) oraz czynniki demograficzne – gęstość zaludnienia w gminie i procent ludności w gospodarstwach rolnych). W okresie 2004-2018 cała gmina Kowiesy była zakwalifikowana do ONW typ nizinny strefa I w oparciu o kombinację kryteriów demograficznych (gęstość zaludnienia) i warunków środowiskowych [mierzonych wartością wskaźnika Waloryzacji Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej (WWRPP)]. Gęstość zaludnienia w gminie Kowiesy w 2004 r. wynosiła 37 osób/km², natomiast WWRPP = 65,9 pkt. Natomiast w gminach nie zakwalifikowanych w całości do ONW typ nizinny (w okresie 2004-2018) poszczególne obręby ewidencyjne mogły zostać zakwalifikowane do ONW jedynie w przypadku gdy WWRPP w obrębie ewidencyjnym ≤ 56 punktów.

Na kwalifikację obszarów gminy Kowiesy do ONW z ograniczeniami naturalnymi miały wpływ przede wszystkim dwa elementy. Pierwszy to obecność na danym obszarze (obrębie ewidencyjnym lub gminie) ograniczeń naturalnych zdefiniowanych poprzez kryteria biofizyczne. Drugi to minimalny (co najmniej 60%) udział użytków rolniczych objętych tymi ograniczeniami w danej gminie lub obrębie ewidencyjnym.

W przypadku gminy Kowiesy analizy rozkładu przestrzennego kryteriów biofizycznych prowadzone przez IUNG-PIB wykazały, że o ile pojawiają się na terenie gminy użytki rolne spełniające te kryteria o tyle ich udział w ogólnej powierzchni użytków rolnych jest niższy od wymaganego (co najmniej 60%) w gminie. Na poziomie gminy Kowiesy kryteria biofizyczne (przy założonych w rozporządzeniu nr 1305/2013 definicjach i progach) spełnia łącznie 41,0% użytków rolnych. Z tego powodu cała gmina Kowiesy nie mogła zostać zakwalifikowana do ONW z ograniczeniami naturalnymi.

Uwzględniając powyższą sytuację, IUNG-PIB przeprowadził procedurę uszczegółowienia aby sprawdzić, które obręby ewidencyjne w gminie Kowiesy spełniają warunek minimalnego udziału użytków rolnych. Okazało się, że ograniczenia naturalne, definiowane przez przywołane powyżej

kryteria biofizyczne na poziomie co najmniej 60% powierzchni użytków rolnych występują w sześciu obrębach ewidencyjnych: Borszyce, Chelmce, Chojnata, Franciszków, Ulaski, Wólka Jeruzalska. Obręb ewidencyjny Jeruzal został natomiast zakwalifikowany do nowej kategorii ONW typ specyficzny w związku z występującym na jego obszarze dużym udziałem walorów przyrodniczo-turystycznych, a nie w oparciu o kryteria biofizyczne.

Gmina Nowy Kawęczyn

Utrata statusu ONW typ nizinny w gminie Nowy Kawęczyn jest wynikiem odejścia na poziomie unijnym od dotychczas stosowanej kombinacji kryteriów (Wskaźnik Waloryzacji Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej (WWRPP) oraz czynniki demograficzne – gęstość zaludnienia w gminie i procent ludności w gospodarstwach rolnych). W okresie 2004-2018 cała gmina Nowy Kawęczyn była zakwalifikowana do ONW typ nizinny strefa I w oparciu o kombinację kryteriów demograficznych (gęstość zaludnienia) i warunków środowiskowych [mierzonych wartością wskaźnika Waloryzacji Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej (WWRPP)]. Gęstość zaludnienia w gminie Nowy Kawęczyn w 2004 r. wynosiła 32 osoby/km², natomiast WWRPP = 61,0 pkt. Natomiast w gminach nie zakwalifikowanych w całości do ONW typ nizinny (w okresie 2004-2018) poszczególne obręby ewidencyjne mogły zostać zakwalifikowane do ONW jedynie w przypadku gdy WWRPP w obrębie ewidencyjnym ≤ 56 punktów.

Na kwalifikację obszarów gminy Nowy Kawęczyn do ONW z ograniczeniami naturalnymi miały wpływ przede wszystkim dwa elementy. Pierwszy to obecność na danym obszarze (obrębie ewidencyjnym lub gminie) ograniczeń naturalnych zdefiniowanych poprzez kryteria biofizyczne. Drugi to minimalny (co najmniej 60%) udział użytków rolniczych objętych tymi ograniczeniami w danej gminie lub obrębie ewidencyjnym.

W przypadku gminy Nowy Kawęczyn analizy rozkładu przestrzennego kryteriów biofizycznych prowadzone przez IUNG-PIB wykazały, że o ile pojawiają się na terenie gminy użytki rolne spełniające te kryteria o tyle ich udział w ogólnej powierzchni użytków rolnych jest niższy od wymaganego (co najmniej 60%) w gminie. Na poziomie gminy Nowy Kawęczyn kryteria biofizyczne (przy założonych w rozporządzeniu nr 1305/2013 definicjach i progach) spełnia łącznie 54,1% użytków rolnych. Z tego powodu cała gmina Nowy Kawęczyn nie mogła zostać zakwalifikowana do ONW z ograniczeniami naturalnymi.

Uwzględniając powyższą sytuację IUNG-PIB przeprowadził procedurę uszczegółowienia aby sprawdzić, które obręby ewidencyjne w gminie Nowy Kawęczyn spełniają warunek minimalnego udziału użytków rolnych. Okazało się, że ograniczenia naturalne, definiowane przez przywołane powyżej kryteria biofizyczne na poziomie co najmniej 60% powierzchni użytków rolnych występują w szesnastu obrębach ewidencyjnych: Adamów, Budy Trzczańskie, Dzwonkowice, Esterka, Marianka, Nowy Dwór, Nowy Rzędków, Podtrzciana, Prandotów, Psary, Raducz, Rawiczów, Rzędków, Strzyboga, Suliszew, Trzciana.

Obręby ewidencyjne Doleck, Sewerynow, PGR Nowy Dwór zostały zakwalifikowane do nowej kategorii ONW typ specyficzny w związku z występującym na ich obszarze dużym udziałem walorów przyrodniczo-turystycznych, a nie w oparciu o kryteria biofizyczne.

Gmina Skierniewice

Na kwalifikację obszarów gminy Skierniewice do ONW z ograniczeniami naturalnymi miały wpływ przede wszystkim trzy elementy. Pierwszy to obecność na danym obszarze (obrębie ewidencyjnym lub gminie) ograniczeń naturalnych zdefiniowanych poprzez kryteria biofizyczne. Drugi to minimalny (co najmniej 60%) udział użytków rolniczych objętych tymi ograniczeniami w danej gminie lub obrębie ewidencyjnym oraz trzeci to udział gruntów rolnych będących w posiadaniu gospodarstw intensywnych (co najmniej 66%). Odnosząc się do przypadku obrębu ewidencyjnego Halinów położonego w gminie Skierniewice należy zwrócić uwagę na następujące kwestie:

- gmina Skierniewice (wszystkie obręby ewidencyjne) została wstępnie uznana jako obszar spełniający kryteria biofizyczne, ponieważ na poziomie gminy Skierniewice 61,3% użytków rolnych spełniało kryteria biofizyczne;
- następnie procedura zawężenia obszarów wykazała, że na terenie tej gmin obręb ewidencyjny Halinów charakteryzuje się powyżej 66% udziałem użytków rolnych należących do gospodarstw o intensywnych systemach produkcji.

W posiadaniu gospodarstw intensywnych w obrębie ewidencyjnym Halinów znalazło się łącznie 82,7% gruntów rolnych. Oznacza to, że zostały spełnione warunki, o których mowa w rozporządzeniu nr 1305/2013 (art. 32, ust. 3), tym samym obszar ww. obrębu ewidencyjnego nie mógł zostać uznany za obszary z ograniczeniami naturalnymi.

Jednocześnie informuję, iż z uwagi na możliwe zmiany w sektorze rolnym, w kolejnej perspektywie finansowej UE (tj. po 2020 r.) MRiRW rozważy zasadność ponownego przeprowadzenia procedury zawężenia obszarów (ang. fine tuning).

Gmina Słupia

Na kwalifikację obszarów gminy Słupia do ONW z ograniczeniami naturalnymi miały wpływ przede wszystkim dwa elementy. Pierwszy to obecność na danym obszarze (obrębie ewidencyjnym lub gminie) ograniczeń naturalnych zdefiniowanych poprzez kryteria biofizyczne. Drugi to minimalny (co najmniej 60%) udział użytków rolniczych objętych tymi ograniczeniami w danej gminie lub obrębie ewidencyjnym.

Na kwalifikację obszarów gminy Słupia, analizy rozkładu przestrzennego kryteriów biofizycznych prowadzone przez IUNG-PIB wykazały, że o ile pojawiają się na terenie gminy użytki rolne spełniające te kryteria o tyle ich udział w ogólnej powierzchni użytków rolnych jest niższy od wymaganego (co najmniej 60%) w gminie.

Na kwalifikację obszarów gminy Słupia kryteria biofizyczne (przy założonych w rozporządzeniu nr 1305/2013 definicjach i progach) spełnia łącznie 32,0% użytków rolnych. Z tego powodu cała gmina Słupia nie mogła zostać zakwalifikowana do ONW z ograniczeniami naturalnymi.

Uwzględniając powyższą sytuację IUNG-PIB przeprowadził procedurę uszczegółowienia aby sprawdzić, które obręby ewidencyjne w gminie Słupia spełniają warunek minimalnego udziału użytków rolnych. Okazało się, że ograniczenia naturalne, definiowane przez przywołane powyżej kryteria biofizyczne na poziomie co najmniej 60% powierzchni użytków rolnych, występują w dwóch obrębach ewidencyjnych: Winna Góra, Zagórze.

Dla obszarów, które na skutek nowej delimitacji utraciły status ONW typ nizinny zapewniono wsparcie przejściowe. W 2019 r. płatność ta wyniesie 80% średniej płatności ONW w PROW 2007 2013, a w 2020 r. – 25 euro/ha, przy jednoczesnym zachowaniu progów degresywności w zależności od łącznej powierzchni działek rolnych lub ich części objętych pomocą, obowiązujących dla płatności ONW. Są to maksymalne możliwe poziomy wynikające z przepisów UE.

Ponadto część środków w ramach PROW 2014-2020, ukierunkowano na działania wspierające jednostki administracyjne (lub regiony), w których nastąpiła strata w powierzchni ONW (rozwiązanie to dotyczy Zalesiania i tworzenia terenów zalesionych).

Utrata statusu ONW dla części obszaru gminy nie powoduje utraty możliwości udziału rolników w innych formach wsparcia np. płatności bezpośrednie, płatności dla rolnictwa ekologicznego. Wiedzę na ten temat można pozyskać z biur powiatowych i oddziałów regionalnych ARiRM oraz powiatowych zespołów doradztwa rolniczego ODR.

Sędzia *określenie* *niezawisłość*
Szymon *Gięziński*
SEKRETARZ STANU
Szymon Gięzyński